

Brand på hotell/vandrarhem

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNING

Automatiskt brandlarm utlöstes på ett hotell

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Mattias Sjöström, Brandutredare/Brandmästare

SAMMANFATTNING HÄNDELSE

Automatiskt brandlarm inkommer från xx hotell-vandrarhem. Under framkörning inkommer uppgifter om bekräftad brand i vandrarhemsdelen.

Möte på plats visar vägen och en mindre brand på spisen noteras på plan 3 i vandrarhemsdelen. Resterna lämpas ut ur fastigheten av räddningstjänsten.

Under återställningsarbetet i samband med nytt larm till räddningstjänsten genomförs en snabb runda upp till aktuellt kök för dokumentering med kamera. Då uppmärksammas att köket återigen är rökfyllt och att en brand finns i vaskaskåp. Branden släcks snabbt av brandman med hjälp av vatten från kran och ett stekjärn lämpas ut ur fastigheten.

Ventilation genom öppna fönster sker och ansvaret lämnas över till representant för ägaren. Det inkomna automatiska brandlarmet var en intryckt larmknapp.

SAMMANFATTNING FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG

Förbättringsförslagen är utredarens bedömning och förslag till åtgärder. Förslagen skall inte likställas med myndighetsutövning utan just så som förslag. Brandutredningen kommer att delges förebyggande avdelningen som troligen kommer att göra någon form av uppföljning på de brister i brandskyddet som noterades under brandutredningens gång.

Fastighetsägare, verksamhetsutövare

1 Förbättra det systematiska brandskvdtsarbetet (SBA): Grunden i ett väl fungerande brandskydd är att ägare och verksamhetsutövare har insikt och förståelse för arbetet.

2 Fullfölja och åtgärda brister enligt tidigare tillsynsprotokoll (2007). Utredaren hänvisar till de tillsynsprotokoll som finns sedan förgående år, vilka väl beskriver problematiken i just denna anläggning.

3 Förbättring av tidig upptäckt av brand: Detektorer över det automatiska brandlarmet såväl i hotell- vandrarhemsrum som i gemensamma kök skulle avsevärt förbättra möjligheterna till tidig upptäckt av brand, och då också en mer betryggande utrymning för gästerna. De gemensamma köken som idag inte har någon form av detektor måste i vart fall ha en ordinär brandvarnare.

Räddningstjänstens förebyggande avdelning

4 Uppföljning av problemanläggningar efter genomförda tillsyner. Ytterligare stickprovstillsyner efter arbete med problemanläggningar är tydligen det som måste till. En diskussion inom skadeförebyggande i syfte att komma till rätta med denna typ av problem är angelägen.

5 Förändringar i tillståndsgivning för hotell och pensionatsrörelse
Polismyndigheten kommer framgent inte skicka ärenden på remiss till räddningstjänsten. Av allt och döma kommer räddningstjänsten framöver i högre grad behöva använda sig av föreläggande. Inte som i aktuellt hotell- vandrarhem nyttja stoppande av nytt tillstånd.

6 Tolkning av SBF110 avseende hotell i aktuell storlek
Ett förtydliganden av hur vi tolkar SBF110 (regler för automatiskt

brandlarm) är viktigt för denna typ av anläggning. Ställer vi lägre krav på mellanstora och stora hotell i jämförelse med små.

Räddningstjänstens operativa avdelning.

7 Uppföljning av larm till förstärkta automatlarmsobjekt

Det finns anledning att framöver följa upp vår rutin med förstärkta automatlarmsobjekt. I detta fallet bedöms branden varit så pass ringa att det inte gjorde någon skillnad. Dock är det ett tillbud som mycket väl kunnat bli en omfattande rumsbrand, där också de förstärkta resurserna kommit väl till pass tidigt.

8 Kontroll och avslut av räddningstjänst

Räddningstjänstens personal måste ta till sig risken för att branden inte är begränsad till just det man först tror. Att en noggrann kontroll är avgörande för att ett korrekt avslut sedan kan komma till stånd. Att den som tar över också får insikt i och kan hantera det eventuellt kvarstående riskerna.

PLATSBESKRIVNING

Fastigheten är belägen i ytterkanten av ett bostadsområde och med knappt 2,7 km körväg från räddningstjänstens station i centralorten i X-stad.

Fastigheten är uppförd i tre olika delar. En envåningsdel innehållande reception, restaurang, konferensutrymmen. En hotelldel i två våningsplan och en vandrarhemsdel i tre våningsplan. Källare finns under hela fastigheten.

Anläggningen har 60 hotellrum med plats för ca 130 gäster, 50 vandrarhemsrum med plats för ca 120 gäster. Totalt runt 250 gäster om anläggningen är fullbelagd.

Fastigheten ägs av YY AB. Driften av hotellet och vandrarhemmet sköts utav företag ZZ. Driften av restaurang och konferensdelen sköts utav företag XX.

Norröver finns ett större bostadsområde med flerbostadshus. Öster ut finns kontorsbyggnader närmast och sedan en bensinmack. Söder ut finns en riksväg. Ca 300 meter väster ut går Europaväg U (motorväg).

Två våningsplan Hotelldel + Tre våningsplan Vandrarhemsdel
Ett våningsplan Reception, restaurang, konferensutrymmen

HÄNDELSE-/BRAND-/OLYCKSFÖRLOPP

Larm

Automatiskt brandlarm inkom till räddningstjänsten 04.21. Då anläggningen saknar bemanning nattetid och är en myndighetsanläggning går automatiskt stort larm på räddningstjänsten nattetid. Detta innebär att normalt larmad släckbil (1+4) kompletteras med insatsledare samt ett högfordon med två personal. Släckbil går fram på utryckning (blåljus), medan övriga enheter rullar lugnt mot platsen tills annat beslutas.

Framkörning

Strax innan framkomst får styrkeledare uppgift om bekräftad brand i fastigheten och att möte finns på plats.

Insats

Vid framkomst kl. 04.27 möts styrkeledaren upp av en person, som visar dem till aktuell del av fastigheten. Det är en mindre brand på en spis i ett kök på tredje våningen i vandrarhemsdelen. Branden hade upptäckts av en person som kom hem från krogen, och som sedan tryckt in larmknappen till det automatiska brandlarmet.

Reception

Branden såg ut att ha slocknat och kontroll gjordes med värmekamera vid spis och skåp intill utan att se någon kvarstående oroväckande värme. Därefter genomfördes vädring genom att öppna fönster till det fria.

Under tiden räddningstjänsten personal återställde utrustning vid bilarna inkom nytt larm om skogsbrand. SL skickade snabbt upp en man till köket för dokumentation med kamera. Då aktuell brandman kom upp igen var köket återigen rökfyllt. Snabbt konstaterade brandmannen att det rök från vaskaskåpet och branden släcktes snabbt med vatten från kranen och lämpning till det fria. Det var ett stekjärn som stod inställt i skåpet som lyftes ut ur fastigheten.

Köket fick fortsättningsvis vädras genom öppet fönster och ansvaret lämnades över till en representant för anläggningen som kom till platsen. Denne person var egentligen representant för köks- och konferensdelen i anläggningen, men efter samtal med ägarrepresentanten var det ok att han tog över ansvaret på plats. Räddningstjänsten lämnade platsen.

Skadeomfattning

Brandskador fanns på spis, bänkskiva intill, samt i vaskaskåp och soptunna under diskbänken. Sotskador fanns främst i och kring spisen, samt i vaskaskåp under diskbänk. Dock kunde tydliga sotspår också konstateras i överkant på wc dör en liten bit därifrån. Rökskadorna var koncentrerade till aktuellt köksutrymme inklusive wc. Röklukt kunde på dagen efter fortfarande tydligt kännas ute i vandrarhemskorridoren på plan 3. Inga personskador uppkom till följd av branden.

Brandbild

Brandskadorna på spisen och bänkskivan intill visar tecken på att branden börjat här. Detta bekräftas också utav den kontroll som gjordes utav räddningstjänstpersonal med värmekamera.

Brandskadorna på bänk till höger om aktuell spis härstammar från rester av en svensk flagga. En flagga som delvis brunnit upp. Rester av samma flagga hittades också i sopkärl under vask. Resterna på spisen härstammar delvis från en plastbunke vilken lämpats ut. Brandskadorna i vaskaskåpet bedöms som sekundära och en följd av förflyttning av brinnande materiel från spisen till skåpet (stekjärn och delar av flagga).

Att branden skulle ha uppstått i vaskaskåpet och spridit sig till spisen bedöms som helt uteslutet. Det finns inget i skåpet som antänder fett i ett stekjärn. Att detta sedan även skulle ha förflyttats till spisen som sedan också satts på, känns långt ifrån logiskt och rimligt.

I insatsrapport framgår inte att det lämpats ut två föremål. Detta bekräftas dock av brandpersonal vid förfrågan i efterhand. Något hade brunnit på spisen och detta lämpades ut. Sedan brann det i vaskaskåpet och då lämpades ett stekjärn ut. I och kring ett större askfat utanför fastigheten finns de två utlämpade föremålen, ett stekjärn och rester av en plastbunke.

Primärbrandområde

Mycket pekar på att branden börjat i något som stått på spisen. Av tidigare redovisat bör två föremål ha befunnits i anslutning till spisen. Ett stekjärn och en plastbunke. I anslutning till innersta plattan på höger sida av spisen fanns i brandresterna material som härstammar från plastbunken. Några spår av plastbunken finns inte i vaskaskåpet.

Då en delvis sönderbränd svensk flagga fanns såväl i resterna på bänken bredvid spisen som i sopkärl i vaskaskåp görs bedömningen att någon försökt att släcka den uppkomna branden. Detta genom kvävning med det som fanns tillgängligt (flagga). Det är i stor grad studenter som bor i aktuellt vandrarhem. Tiden är inte allt för långt

ifrån skolvslutning och nationaldagen, och därav känns en svensk flagga naturligt i lokalen.

Av brandbilden att döma tillsammans med uppgifter från räddningspersonal görs bedömningen att primärbrandområde är i anslutning till någon av spisens två högra plattor.

Brandorsak

Då vi inte har kunnat fastställa vilken platta som faktiskt var på, finns två möjligheter till brandorsak. Branden på spisen har uppstått till följd av att "fel" spispatta satts på och att plastbunke stående på plattan längst in till höger smält och antänts. Branden har antänt fett på stekpannan intill medan personen inte var på plats eller glömt bort spisen. Alternativt att "rätt" platta satts på, men att stekjärnet och spisen glömts bort och brand uppstått i fett på stekjärn, och därefter spridit sig till plastbunke intill.

Ytterligare alternativ som finns till ovan beskrivna brandorsak skulle kunna ha varit ett elfel i fläkt ovan spis, och att detta skulle droppat ner på spisen. Detta utesluts då det inte finns den typ av skador på fläkt ovan spis. Kvarstår gör anlagd brand, vilket bedöms som ej troligt i detta fall. Det finns inget som tyder på anlagd brand vare sig vid brandplatsbesök eller i uppgifter till räddningspersonal vid insatsen.

Trolig händelsekedja

Brand har uppstått på spisen. Någon har därefter stängt av spispattan och försökt att släcka branden med hjälp av en svensk flagga. Flaggan har börjat brinna och delar av denna tillsammans med stekjärnet har flyttats till vaskaskåpet. Därefter har personen fräsvunnit eller inte gjort sig till känna vid räddningstjänsten framkomst. Kvar på spisen har glödande rester av plastbunken funnits och i skåpet har stekjärn och delar av brinnande flagga ställts.

Branden upptäcktes av en person som kom hem från krogen och kände röklukt och såg att köket var rökfyllt. Personen tryckte in brandlarmsknappen vilket larmade räddningstjänsten omedelbart. Vid räddningstjänstens ankomst fanns 5-7 personer i och runt aktuellt utrymme. Brandlarmet gick, och de boende var ute i korridoren.

Brister i fastighetens brandskydd

Vid brandplatsbesök på förmiddagen några timmar efter branden noterades att brister fanns i brandskyddet. Anläggningen har förgående år varit föremål för omfattande tillsynsbesök från räddningstjänsten. Detta med anledning av ett stort antal brister och en tröghet att få åtgärder genomförda.

Samtidigt med tillsynsbesöken 2007 ansökte ägaren om förnyat tillstånd för hotell och pensionatsrörelse hos polisen. Räddningstjänsten som ligger som remissinstans har då avböjt tillståndsgivning i avvaktan på åtgärder enligt liggande tillsynsprotokoll. När anläggningen lyckats komma ner i två kvarstående punkter, vilka var på god väg att genomföras, släpptes tillståndet.

Det är tråkigt att se, kvarstående brister som skulle ha ordnats inte har genomförts på ett bra och korrekt sätt. Att brister som tidigare åtgärdats nu också återkommit bara ett drygt halvår efter senaste tillsynsbesöket.

2005-08-15 Tillsyn LSO	4 punkter i protokoll
2006-12-05 Tillsyn LSO	1 punkt i protokoll (rörde enbart restaurangdelen)
2007-01-10 Tillsyn LSO	25 punkter i protokoll
2007-03-23 Tillsyn LSO	21 kvarstående punkter i protokoll
2007-04-05 Tillsyn LSO	22 punkter i protokoll. (21 kvarstående och en ny)
2007-05-31 Tillsyn LSO	22 kvarstående punkter i protokoll
2007-06-28 Tillsyn LSO	22 kvarstående punkter i protokoll
2007-10-11 Tillsyn LSO	2 kvarstående punkter i protokoll
2008-05-28 Brand i kök	

2008-05-28 Brandplatsbesök och kvarstående brister i brandskyddet
2008-09-04 Brand i papperskorg pga. rökning.

Flera av de noterade bristerna från brandplatsundersökningen var brister som också funnits med i förgående års tillsynsprotokoll från räddningstjänsten. Anmärkningsvärt är att de två återstående punkterna inte uppfyllts som lovats och att brister som tidigare åtgärdats är tillbaka igen. (Tex. brännbart material såsom möbler, sängar samt madrasser i trapphus vilket är utrymningsväg).

Exempel och kommentarer på brister som noterades vid brandplatsundersökning

1. I trapphus mellan hotelldel och vandrarhemsdel förvaras brännbart material.

I källarplanet förvaras brännbart material i form av sängar och madrasser. Aktuellt trapphus är utrymningsväg för såväl hotelldelen som vandrarhemsdelen och skall hållas helt ren från brännbart material. En anlagd brand i en madrass får till följd att hela trapphuset (utrymningsvägen) rökfylls och risk för människors liv och hälsa är påtaglig.

2. Dörr från aktuellt trapphus i källarplan till övrig källare är trasig och står på glänt.

I aktuellt källarutrymme skall inte gäster ha tillträde. I aktuellt källarutrymme förvaras mycket brännbart materiel. Likt ovanstående punkt finns här en tydlig risk att någon obehörig tar sig in och anlägger en brand. En brand med följden att brand och rök sprider sig direkt ut i trapphus (utrymningsväg) för hotell och vandrarhemsdel. Risk för människors liv och hälsa är påtaglig.

3. Utrymningsplaner i aktuell vandrarhemskorridor var felmärkta. Utrymningsplan på brandskadat våningsplan var ej helt korrekt. T.ex. placering av inomhus-brandposten i förhållande till rummen stämde inte. Detta trots att utrymningsplanerna är nya sedan föregående år.

4. Dörr mellan aktuell vandrarhemskorridor och ovan beskrivna trapphus stod uppställd med kil. Om aktuell brand blivit mer omfattande var risken för brand och rökspridning till trapphus mellan hotell och vandrarhemsdel överhängande. Aktuellt trapphus utgör utrymningsväg för både hotelldelen och vandrarhemsdelen. Risk för människors liv och hälsa är påtaglig.

5. Möbler förvarades i vandrarhemskorridor på plan 2.

Likt förvaring av brännbart materiel i trapphusets källarplan fanns också möbler uppställda i korridor på plan 2. Återigen finns risk för anlagd brand, men också risk för hindrande av utrymning i händelse av brand.

6. Automatisk detektering av brand i rum där människor sover, samt gemensamma kök.

Enligt utredaren görs bedömningen att det är angeläget att det finns detektering kopplat till det automatiska brandlarmet i samtliga övernattningsrum. Likaså i de gemensamma kök där olika människor kommer och går och där ingen tydligt ansvarig finns för det som sker där.

Enligt utredarens bedömning är aktuell anläggning att betrakta som myndighetsanläggning nattetid. Dvs då det inte finns en bemannad reception. Hotellet har i grunden ett krav på ett automatiskt utrymningslarm.

SBF110 (regelverk för automatiska brandlarm) ger tyvärr enligt utredaren utrymme för tolkning avseende automatlarmets utformning i hotell av denna storleken. I detta hotell- vandrarhem är hotell och vandrarhemsrum enbart utrustade med ordinära brandvarnare. Gemensamma kök har ingen detektering överhuvudtaget. Se kommande sidor rörande kriterier för myndighetsanläggningar